

LV

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

2013. gads

ES revīzijas īss apraksts

**Eiropas Revīzijas palātas 2013. gada
pārskatu ievadraksts**

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1

E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2014. gads

ISBN 978-92-872-1009-8
doi:10.2865/25706

© Eiropas Savienība, 2014. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

LV

2013. gads

ES revīzijas īss apraksts

Eiropas Revīzijas palātas 2013. gada
pārskatu ievadraksts

Katru novembri Eiropas Revīzijas palāta ziņo par rezultātiem, kas iegūti, revidējot ES finanšu pārvaldību iepriekšējā finanšu gadā. Pamatojoties uz mūsu savāktajiem revīzijas pierādījumiem, mēs sniedzam ticamības deklarāciju par ES līdzekļu izlietojumu, izceļot jomas, kurās ir vislielākais ES līdzekļu nepareizu tēriņu risks. Pārskatos ir ietverti arī ieteikumi par to, kā ES finanšu pārvaldība būtu uzlabojama. Tādā veidā mūsu iestāde palīdz Eiropas Parlamentam un Padomei rūpīgi pārbaudīt ES tēriņus un veicina efektīvu pārskatatbildību pret ES iedzīvotājiem.

“ES 2013. gada revīzijas īsajā aprakstā” ir apkopoti un paskaidroti mūsu pārskatu galvenie secinājumi par ES 2013. gada budžeta īstenošanu un Eiropas

attīstības fondiem. Tāpat kā iepriekšējos gados, pārskatos sniegts ieskaits par to, kādā apmērā tie, kuri atbild par ES fondu pārvaldību ES un valstu līmenī, ir godīgi ziņojuši par līdzekļu pārvaldību, nodrošinājuši ES finanšu noteikumu piemērošanu un ievērojuši ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principus.

2013. gads bija pēdējais septiņu gadu plānošanas periodā, un mūsu gada pārskati par to tiek publicēti ES un tās finansēm svarīgā pārejas laikposmā. Ir sācies 2014.–2020. gada plānošanas periods, un, kā atspoguļots mūsu pārskatos, jaunais Eiropas Parlaments un Komisija sastopas gan ar seniem, gan ar jauniem finanšu pārvaldības un pārskatatbildības pārbaudījumiem.

Pastāvīgais spiediens uz ES un valstu finansēm liek rūpīgi pārvaldīt un kontrolēt ES līdzekļus, kā arī labāk prognozēt ilgtermiņa finansēšanas vajadzības. It īpaši mūsu pārskatos ir uzsvērts tas, ka Komisijai un dalībvalstu iestādēm lielāka uzmanība ir jāpievērš ES budžeta finanšu pārvaldībai, lai nodrošinātu tādu ES līdzekļu izlietojumu, kas ļauj sasniegt rezultātus, kurus citādi tik efektīvi vai lietderīgi nevarētu sasniegt. Tajā pašā laikā ERP revīzijas rezultāti liecina, ka var darīt vairāk un ir jādara vairāk, lai nodrošinātu ES naudas izlietojumu atbilstoši ES noteikumiem.

ERP vēlas palīdzēt Eiropas Parlamenta jaunajam sasaukumam un jaunizveidotajai Komisijai risināt šo un citus finanšu pārvaldības un pārskatatbildības jautājumus, ar ko sastopas ES. Šim nolūkam, balstoties uz ERP revīzijas pieredzi, mēs esam sagatavojuši divus vispārējā stāvokļa apskatus, kuros izgaismotas galvenās pārskatatbildības, revīzijas un finanšu pārvaldības problēmas Eiropas Savienībā.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'V. Caldeira'.

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētājs

Lpp.

04	Kopējie rezultāti
04	Galvenās atziņas
05	ES līdzekļu izlietojums saskaņā ar noteikumiem
15	Rezultātu sasniegšana ar ES naudu
18	Ieņēmumu un tēriņu jomas tuvplānā
18	Ieņēmumi
20	Lauksaimniecība: tirgus un tiešais atbalsts
22	Lauku attīstība, vide, zivsaimniecība un veselība
24	Reģionālā politika, enerģētika un transports
26	Nodarbinātība un sociālās lietas
28	Ārējās attiecības, atbalsts un paplašināšanās
30	Pētniecība un citu iekšējo nozaru politika
32	Administratīvie un līdzīgi izdevumi
33	Eiropas attīstības fondi (EAF)
35	Pamatinformācija
35	Revīzijas pieeja īsumā
37	Eiropas Revīzijas palāta un tās darbs

Galvenās atziņas

2013. gada ticamības deklarācijas kopsavilkums

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) sniedz **atzinumu bez iebildēm** par Eiropas Savienības 2013. gada **pārskatu** ticamību.

Ieņēmumi par 2013. gadu kopumā ir **likumīgi un pareizi**.

Saistības par 2013. gadu kopumā ir **likumīgas un pareizas**.

Maksājumos par 2013. gadu ir būtisks kļūdu līmenis. Tādējādi par to likumību un pareizību ERP sniedz **negatīvu atzinumu**.

Pilns Ticamības deklarācijas teksts atrodams 2013. gada pārskata 1. nodaļā.

- **Aplēstais kļūdu īpatsvars**, ar kuru mēra pārkāpumu līmeni, 2013. gada maksājumiem ir 4,7 %; tas ir tuvu 2012. gada īpatsvaram (4,8 %) un pastāvīgi turas virs 2 % būtiskuma robežas.
- Pārbaudītās **uzraudzības un kontroles sistēmas** kopumā (ar diezgan lielām atšķirībām starp dalībvalstīm) daļēji efektīvi nodrošināja darījumu pareizību.
- Divas kļūdām visvairāk pakļautās tēriņu jomas bija *reģionālā politika, enerģētika un transports* (6,9 %) un *lauku attīstība, vide, zivsaimniecība un veselība* (6,7 %). **Dalītajai pārvaldībai** kopumā, t. i., iekļaujot arī tādas jomas kā *lauksaimniecība: tirgus un tiešais atbalsts un nodarbinātība un sociālās lietas*, aplēstais kļūdu īpatsvars ir 5,2 %.
- **Koriģējošiem un atgūšanas pasākumiem**, ko īstenoja dalībvalstu iestādes un Komisija, bija pozitīva ietekme uz aplēsto kļūdu īpatsvaru. Ja nebūtu šo pasākumu, kopējais kļūdu īpatsvars būtu bijis 6,3 %.
- Tāpat kā 2012. gadā, par lielu daļu kļūdaino darījumu dalītās pārvaldības jomā **dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija**, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu.
- Tā kā **arvien pieaug no turpmākajiem budžetiem finansējamo summu apmērs**, neraugoties uz nozīmīgo 2013. gada maksājumu budžeta palielinājumu, Komisijai ir būtiski plānot šīs maksājumu vajadzības vidējā termiņā un ilgtermiņā.
- Izlietojot ES līdzekļus 2007.–2013. gada plānošanas periodā, uzmanības centrā bija līdzekļu apgūšana ("tērē vai zaudē") un atbilstība noteikumiem, nevis labi darbības rezultāti. Tas, ka **uzmanība nav vērsta uz darbības rezultātiem**, ir būtisks trūkums lielas daļas ES budžeta plānošanā.

ES līdzekļu izlietojums saskaņā ar noteikumiem

ES nauda 2013. gadā

Katru gadu ERP revidē ES budžeta ieņēmumus un izdevumus un sniedz atzinumu par to, kādā mērā gada pārskati ir ticami un kā ienākumu un izdevumu darījumi atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem un noteikumiem.

ES budžeta tēriņi 2013. gadā kopumā bija **148,5 miljardi EUR** jeb aptuveni 290 EUR uz katru iedzīvotāju. Šāds tēriņu apmērs atbilst aptuveni vienam procentam ES nacionālā kopienākuma un aptuveni diviem procentiem ES dalībvalstu kopējo publiskā sektora izdevumu.

Eiropas Parlaments un Padome par ES budžetu lemj katru gadu atbilstoši septiņu gadu finanšu shēmai. Nodrošināt budžeta pienācīgu izlietojumu ir pirmām kārtām Komisijas pienākums. Attiecībā uz aptuveni 80 % tēriņu – galvenokārt lauksaimniecības un kohēzijas jomā – atbildība par īstenošanu tiek dalīta ar ES dalībvalstīm.

No kurienes nāk nauda?

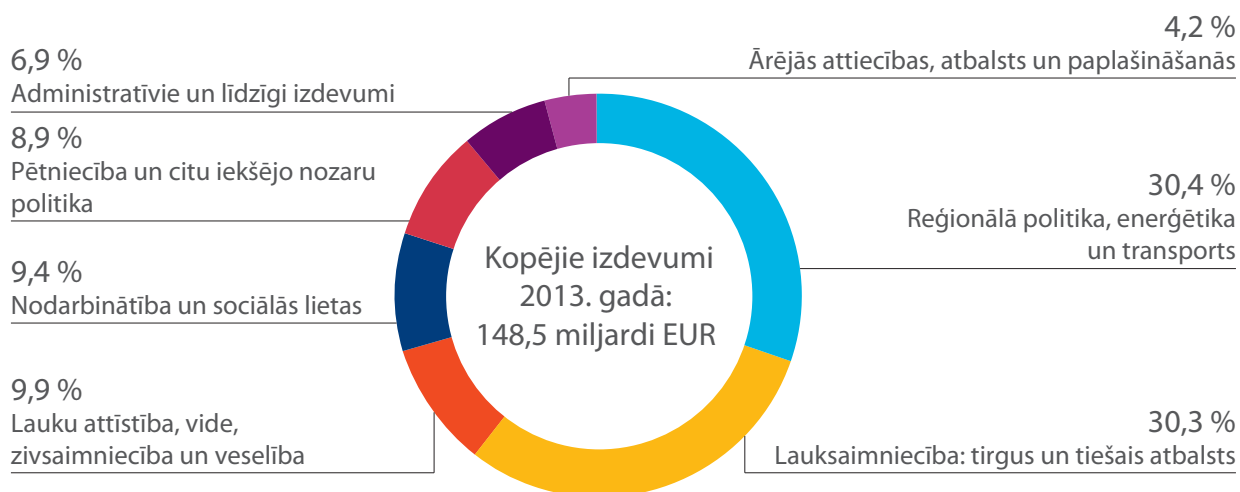
ES budžetu finansē dažādiem līdzekļiem. Lielāko daļu veido dalībvalstu iemaksas, kas balstās uz to nacionālo kopienākumu (110,0 miljardi EUR). Starp citiem avotiem ir dalībvalstu maksājumi, pamatojoties uz iekasēto pievienotās vērtības nodokli (14,5 miljardi EUR), kā arī muitas nodokļi un lauksaimniecības nodevas (15,4 miljardi EUR).

Kam šo naudu izlieto?

Ikgadējo ES budžetu izlieto plašam politikas jomu diapazonam (sk. **1. diagrammu**). Maksājumus veic, lai atbalstītu visdažādākās darbības – pētniecības projektus, mācības bezdarbniekiem vai lauksaimniecisko ražošanu.

1. diagramma

ES 2013. gada budžets

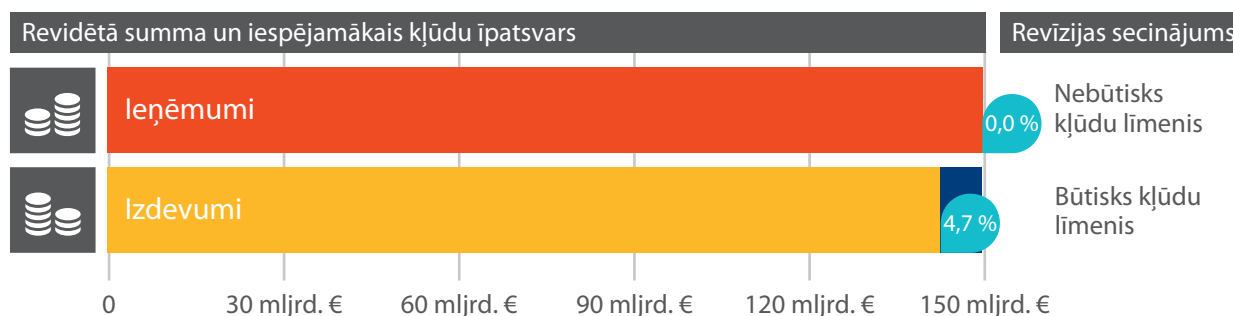

Revīzijas konstatējumi par 2013. gadu

Viens no galvenajiem ERP revīzijas darba elementiem ir pārbaudīt darījumu izlases no visa ES budžeta, lai sniegtu statistiskas aplēses par to, kāds ir kļūdu līmenis ieņēmumos un dažādajās tēriņu jomās. **2. diagrammā** ir apkopoti 2013. gada rezultāti. Plašāku informāciju par ERP revīzijas pieeju un iespējamākā kļūdu īpatsvara aplēsi skatīt 35. lpp.

2. diagramma

Darījumu pārbaudes rezultāti 2013. gada ES budžetam kopumā

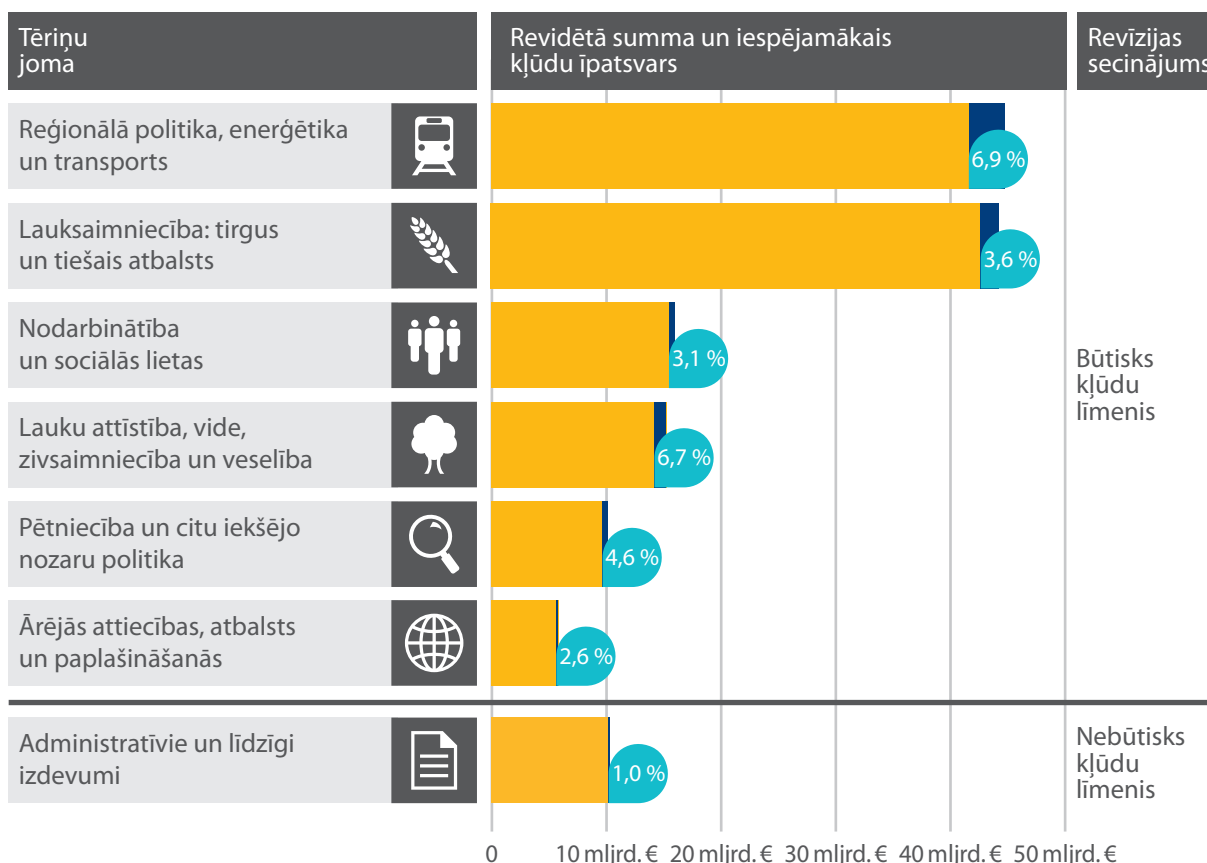
% **Iespējamākais kļūdu īpatsvars** (aplēstais kļūdu īpatsvars, kura pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, kas konstatētas darījumu statistiskajā izlasē).

Attiecībā uz 2013. gadu ERP secina, ka ieņēmumos kļūdu līmenis nebija būtisks. Izdevumu budžetam kopumā aplēstais kļūdu īpatsvars ir 4,7 %, un tas ir pamats negatīvam atzinumam par izdevumu pareizību (pareizības jēdziens ir paskaidrots 36. lpp.).

Pārbaudes sniedz arī rezultātus katrai tēriņu jomai, kā tas attēlots **3. diagrammā**. Plašāka informācija par katru tēriņu jomu ir sniegta 18.–34. lpp un izklāstīta 2013. gada pārskata attiecīgajās nodaļās.

3. diagramma

Darījumu pārbaudes rezultāti 2013. gada ES tēriņu jomās

% Iespējamākais kļūdu īpatsvars (aplēstais kļūdu īpatsvars, kura pamatā ir skaitļos izsakāmas kļūdas, kas konstatētas darījumu statistiskajā izlasē).

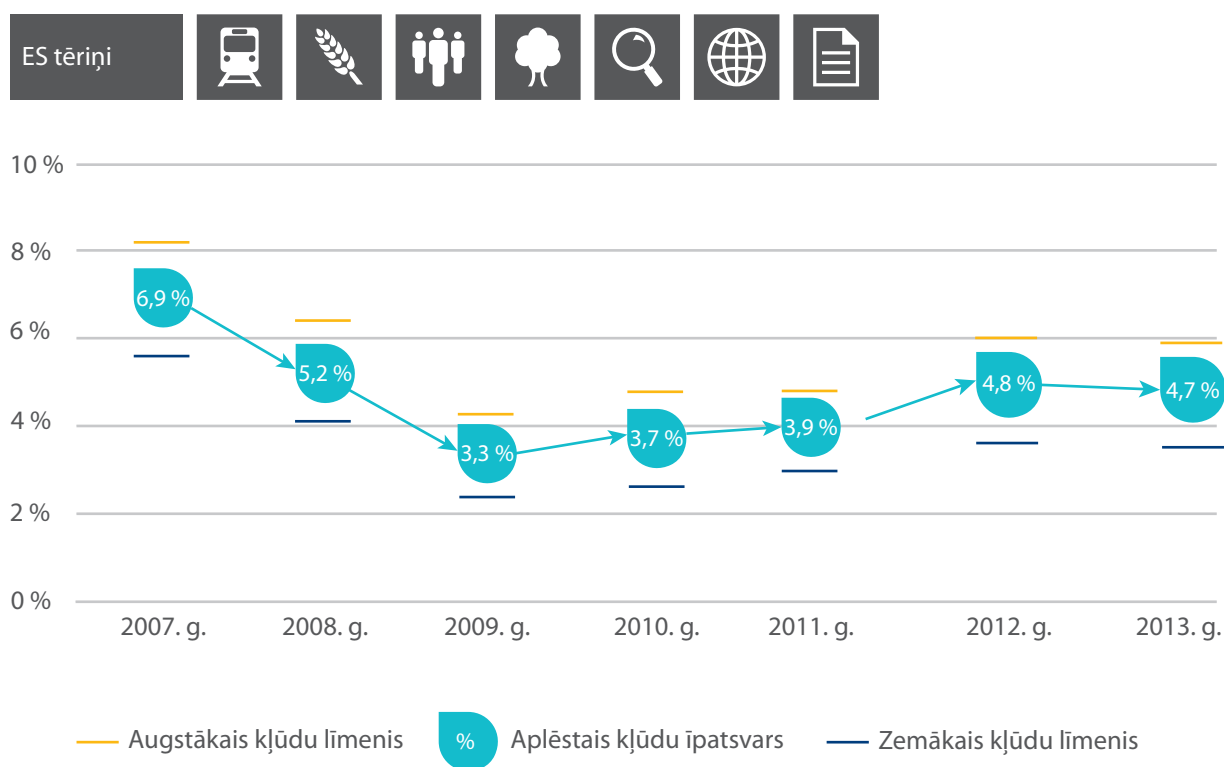
Piezīme. Kļūdu īpatsvara aplēsei ERP izmanto standarta statistiskās metodes (sk. šā gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumu).

Revīzijas rezultātu analīze

Aplēstais kļūdu īpatsvars, ar kuru mēra pārkāpumu līmeni, 2013. gada maksājumiem ir 4,7 %; tas ir tuvu 2012. gada īpatsvaram (4,8 %) un pastāvīgi turas virs 2 % būtiskuma robežas. (sk. **4. diagrammu**).

4. diagramma

Aplēstais kļūdu īpatsvars ES budžetam kopumā 2007.–2013. gadā

Piezīme. Lai noteiktu iespējamāko kļūdu īpatsvaru, ERP izmanto standarta statistikas metodes. Palātai ir 95 % pārliecība, ka datu kopas kļūdu īpatsvars ir diapazonā no zemākā līdz augstākajam kļūdu līmenim. Plašāku informāciju sk. šā gada pārskata 1. nodaļas 1.1. pielikumā un 1.3. grafikā.

Kļūdas, izniekoti līdzekļi un krāpšana

ERP aplēstais kļūdu īpatsvars nav krāpšanas, nelietderīgi izlietotu vai izniekotu līdzekļu rādītājs. Tā ir aplēse par līdzekļiem, kurus nedrīkstēja izmaksāt, jo tie netika izlietoti saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem. Tipiskas kļūdas ir maksājumi par izdevumiem, kas nebija attiecināmi, vai par pirkumiem, kas veikti, nepareizi piemērojot publiskā iepirkuma noteikumus.

Krāpšana ir tīša maldināšana nolūkā gūt labumu. Ja revīzijas gaitā rodas aizdomas par krāpšanu, ERP par šādiem gadījumiem ziņo Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF), kurš veic vajadzīgo izmeklēšanu un pēcparbaudi sadarbībā ar dalībvalsts iestādēm.

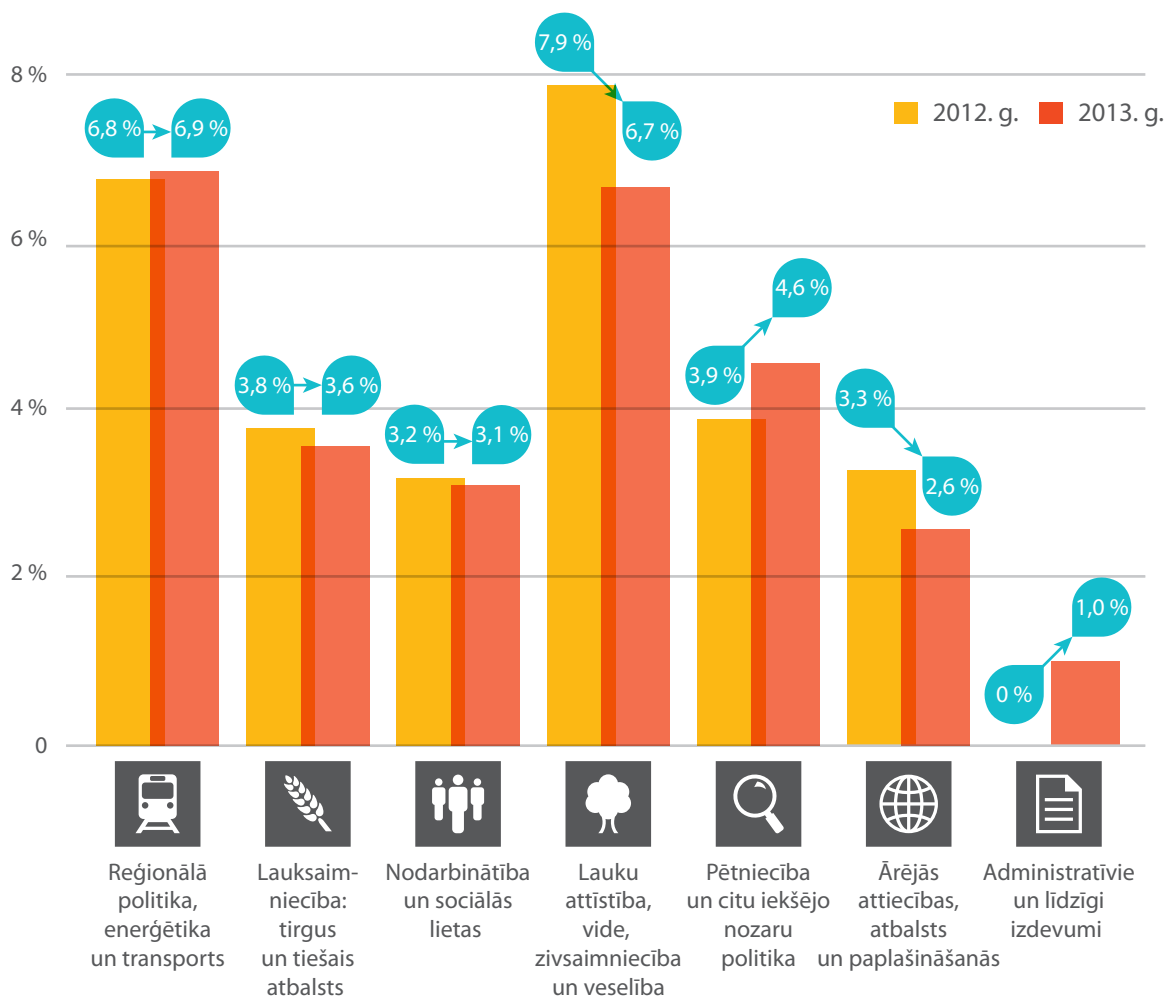
Dažādajām tēriņu jomām aplēstā kļūdu īpatsvara salīdzinājums ir attēlots **5. diagrammā**. Palielinājumu *pētniecības un citu iekšējo nozaru politikas*, kā arī *administratīvo un līdzīgu izdevumu jomā* kompensēja samazinājums *lauku attīstības, vides, zivsaimniecības un veselības jomā* un *ārējo attiecību, atbalsta un paplašināšanās jomā*.

Tāpat kā 2012. gadā, divas tēriņu jomas, kurās visbiežāk sastopamas kļūdas, bija *reģionālā politika, enerģētika un transports* un *lauku attīstība, vide, zivsaimniecība un veselība*. Abās šajās jomās kopā ar vēl divām citām **dalītās pārvaldības jomām** (*lauksaimniecība: tirgus un tiešais atbalsts* un *nodarbinātība un sociālās lietas*) aplēstais kļūdu īpatsvars ir 5,2 %. Visos pārējos pamatdarbības izdevumos (kurus galvenokārt tieši pārvalda Komisija) aplēstais kļūdu īpatsvars ir 3,7 %. Visbeidzot, ERP konstatēja, ka administratīvajos izdevumos aplēstais kļūdu īpatsvars ir 1,0 %.

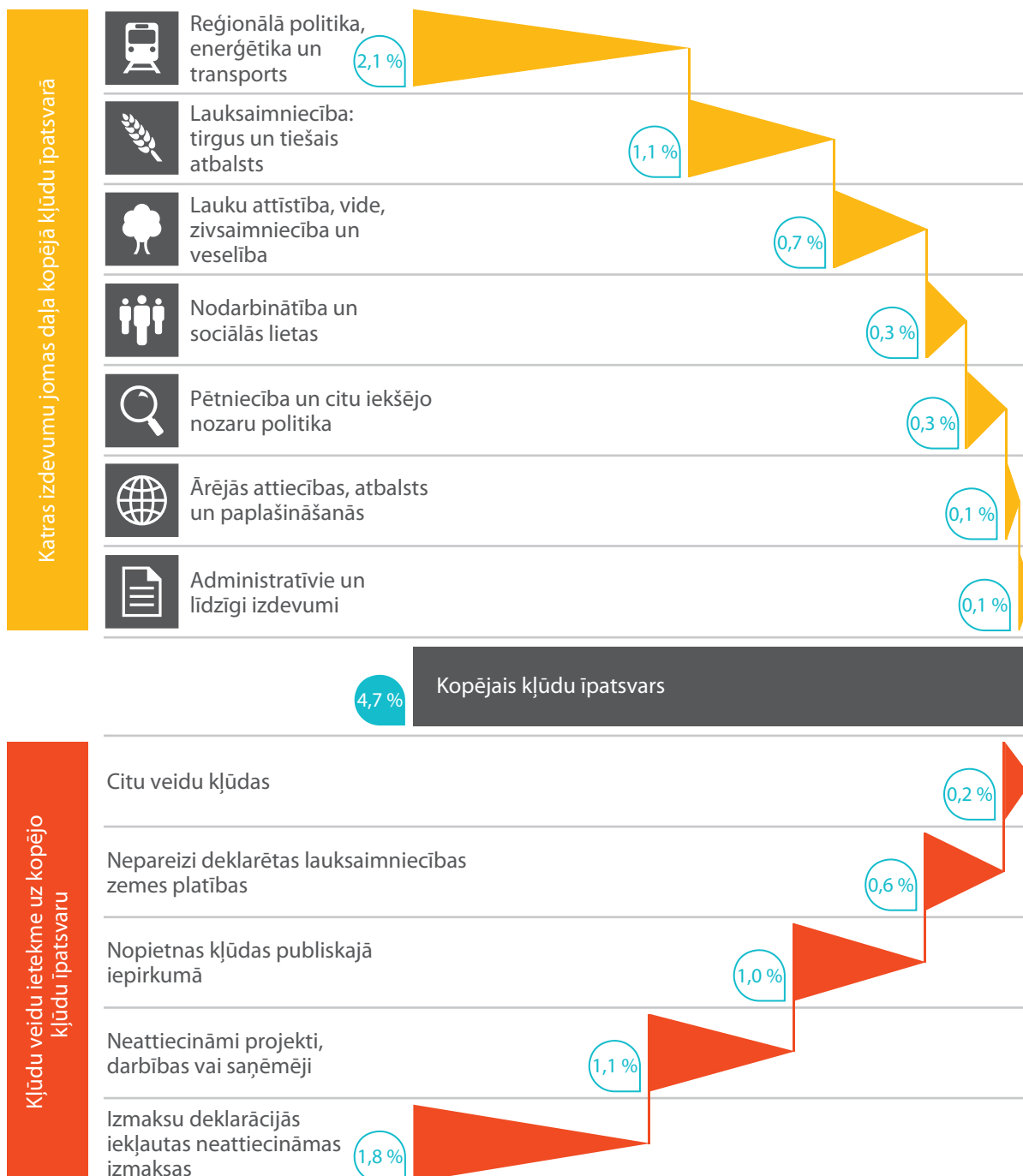
5. diagramma

Salīdzinājums starp 2012. un 2013. gadam aplēsto kļūdu īpatsvaru ES tēriņu jomās

6. diagramma

Kopējā aplēstā kļūdu īpatsvara sastāvs pēc tēriņu jomām un kļūdu veidiem

% Aplēstais kopējais kļūdu īpatsvars ES budžetam kopumā.

% Kopējā kļūdu īpatsvara daļa, kas izteikta procentpunktos.

ERP analizē, kā konkrēti kļūdu veidi un konkrētas tēriņu jomas ietekmē kopējo aplēsto kļūdu īpatsvaru (sk. **6. diagrammu**).

Lielāko kopējā aplēstā kļūdu īpatsvara daļu veido izdevumi, kas neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, lai tos varētu apmaksāt no ES finansētajiem projektiem (*izdevumu deklarācijās iekļautas neattiecināmas izmaksas*: 39 % jeb 1,8 procentpunkti no kopējā aplēstā kļūdu īpatsvara). Nākamie ir projekti, kuros finansēja piemērojamajos tiesību aktos neparedzētu objektu/darbību vai saņēmēju (*neattiecināmi projekti/darbības vai saņēmēji*: 22 % jeb 1,1 procentpunkts no kopējā aplēstā kļūdu īpatsvara).

Reģionālā politika, enerģētika un transports ir visplašākā tēriņu joma, un tajā ir vislielākais aplēstais kļūdu īpatsvars. Tāpēc tā veido vislielāko daļu kopējā aplēstajā kļūdu īpatsvarā (44 % jeb 2,1 procentpunkts no kopējā aplēstā kļūdu īpatsvara). *Lauksaimniecība: tirgus un tiešais atbalsts* – ar līdzīgu tēriņu apjomu – kopējā aplēstajā kļūdu īpatsvarā veido apmēram pusi no iepriekš minētā skaitļa.

Koriģējošajiem pasākumiem ir pozitīva ietekme uz kļūdu īpatsvaru

Dalībvalstis un Komisija izmanto koriģējošos pasākumus, lai aizsargātu ES budžetu neefektīvu kontroles sistēmu vai nepareizu izdevumu gadījumos. Ja ERP revidētajiem 2013. gada maksājumiem šādi koriģējošie pasākumi nebūtu piemēroti, kopējais aplēstais kļūdu īpatsvars būtu 6,3 %, nevis 4,7 %.

Tomēr, labāk izmantojot esošās kontroles sistēmas un koriģējošos pasākumus, aplēsto kļūdu īpatsvaru joprojām var ievērojami samazināt. ERP konstatēja, ka par lielāko daļu kļūdaino darījumu dalītās pārvaldības jomā dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu. Piemēram, tas būtu samazinājis aplēsto kļūdu īpatsvaru *reģionālās politikas, enerģētikas un transporta jomā* no 6,9 % uz 3,9 %, *lauku attīstības, vides, zivsaimniecības un veselības jomā* no 6,7 % uz 2,0 % un *nodarbinātības un sociālo lietu politikas jomā* no 3,1 % uz 1,9 %.

Jaunas grūtības ticamas finanšu informācijas sagatavošanā

Ziņojumos par iepriekš minētajiem koriģējošajiem pielāgojumiem nav skaidri nošķirti galvenie koriģējošo pielāgojumu veidi, un informācija lielākoties ir sniegta ārpus grāmatvedības sistēmas. Tas apgrūtina turpmāku analīzi un samazina pārskatos un saistītajos finanšu ziņojumos sniegto skaitļu precizitāti.

Jauns attīstības virziens ir arvien biežāks finanšu instrumentu izmantojums. Tie sniedz ieguldījumu atbalstu ar aizdevumu, garantiju, kapitāla un citu riska mehānismu starpniecību projektiem, kuriem ir ekonomiskās dzīvotspējas potenciāls. Tā kā finanšu instrumentiem ir sarežģīta struktūra, to uzskaitē un mērišana saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem jāveic īpaši rūpīgi.

Turpina pieaugt no nākotnes budžetiem finansējamās summas

ES budžeta un finanšu pārvaldību 2013. gadā raksturo šādas galvenās iezīmes:

- ar budžeta grozījumiem ievērojami palielinājās maksājumu apmērs, ko Komisijai bija atļauts veikt (9,6 % no sākotnējā budžeta);
- kaut arī maksājumu līmenis bija augsts, nepieciešamība pēc maksājumiem nākotnē turpināja pieaugt (par 2,6 %);
- joprojām pāiet ilgs laiks (vidēji vairāk nekā divi gadi) no sākotnējās saistības uzņemšanas, līdz Komisija pieņem izdevumu deklarācijas;
- tikai 37 % no līdzekļiem, kas bija iemaksāti finansēšanas vadības instrumentos, 2012. gada beigās bija izmaksāti galasaņēmējiem;
- nebija iegrāmatoti kopš 2008. gada uzkrātie ieņēmumi no aizdevumu atmaksas, procentiem un dividendēm 259 miljonu EUR apmērā.

Kas ir saistības un maksājumi?

ES budžetā ir divas daļas: saistības (summas, kas jāizmaksā kārtējā gadā vai turpmākajos gados) un maksājumi (sedz līdzekļu maksājumus kārtējā gadā). Maksājumus var veikt tikai tad, ja ir uzņemtas spēkā esošas saistības. Daudz gadu finanšu shēmās, par kurām vienojas Padome un Parlaments, ir noteiktas saistību un maksājumu gada maksimālās robežas.

ES izdevumu programmu īpatnība, it īpaši ilga laiks no saistības līdz maksājumam, izraisa pieaugošu spiedienu uz maksājumu budžetiem nākotnē. To apliecina lielais palielinājums 2013. gada maksājumu budžetā, un sagaidāms, ka tas līdzīgi ietekmēs budžetus nākotnē.

Kā uzlabot budžeta un finanšu pārvaldību

Turpmāk tekstā uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jāpublicē jēgpilnāka informācija par koriģējošo mehānismu darbību (laika grafiku, izcelsmi un īpatnībām) un jāpalielina pārlicība par savu skaitlisko datu precizitāti, reģistrējot informāciju tradicionālajās grāmatvedības sistēmās.
- Jāuzskaita un jāmērī visi finanšu instrumenti un finansēšanas vadības instrumenti saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem, it īpaši, izveidojot uzticamas procedūras, kas ļauj identificēt un reģistrēt aktīvu vērtību samazināšanos.
- Jāsnodrošina informācija par naudas līdzekļiem, kuri tiek turēti līdz atmaksāšanai galīgajiem saņēmējiem.
- Jāsagatavo un jāpublicē ilgtermiņa naudas plūsmas prognoze, kas katru gadu jāatjaunina. Tas palīdzētu ieinteresētajām personām novērtēt nākotnes maksājumu vajadzības un budžeta prioritātes.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par galvenajiem konstatējumiem ir atrodama 2013. gada pārskata par ES budžetu 1. nodaļā "Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija".

Rezultātu sasniegšana ar ES naudu

ES nauda ir jāizlieto saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem, kas ir: saimnieciskums, lietderība un efektivitāte. Lai sasniegtu labus darbības rezultātus, ir vajadzīgs ieguldījums (finanses, cilvēkresursi, materiāli, organizatoriskie vai normatīvie līdzekļi, kas nepieciešami programmas īstenošanai), iznākums (ar programmām sasniedzamie rezultāti), koprezultāts (programmas tūlītējā iedarbība uz tiešajiem adresātiem vai saņēmējiem) un ietekme (ilglaicīgas izmaiņas sabiedrībā, kuras kaut vai daļēji var saistīt ar ES darbību). Šos komponentus ERP vērtē savās lietderības revīzijās.

Nepietiekama uzmanība darbības rezultātiem

Izlietojot ES līdzekļus 2007.–2013. gada plānošanas periodā, uzmanības centrā bija līdzekļu apgūšana (“tērē vai zaudē”) un atbilstība noteikumiem, nevis labi darbības rezultāti. Piemēram, izvēloties projektus, kuri saņems ES līdzekļus, uzmanība, pirmkārt, bija vērsta uz pieejamās ES naudas iztērēšanu, otrkārt, uz atbilstību noteikumiem un tikai tad un arī tikai ierobežotā mērā uz koprezultātu un ietekmi. Tas, ka uzmanība nav vērsta uz darbības rezultātiem, ir būtisks trūkums lielas daļas ES budžeta plānošanā.

Komisija ir apņēmusies 2014.–2020. gada plānošanas periodā pievērst lielāku uzmanību darbības rezultātiem, par galveno stimulu izmantojot izpildes rezerves. Šīs rezerves nozīmē, ka Komisija ieturēs 6 % no atsevišķai dalībvalstij iedalītajiem līdzekļiem līdz tam, kamēr darbības rezultātus uzskatīs par apmierinošiem. Taču praksē ieguldījumu un faktisko rezultātu jeb iznākumu rādītāji joprojām lielā mērā ietekmēs šo līdzekļu atbrīvošanu. Koprezultātu rādītājus Komisija izmantos tikai atsevišķās jomās.

Izpildes rezervju efektivitāte būs atkarīga no tā, vai Komisijai plānošanas perioda sākumā izdosies vienoties par piemērotiem mērķiem un atskaites punktiem un iegūt no dalībvalstīm precīzus, ticamus un savlaicīgus datus, lai noteiktu, vai izvirzītie mērķi ir sasniegti.

Ziņošana nav pielāgota vēlamajai darbības rezultātu kultūrai

Ziņošana par darbības rezultātiem visa budžeta līmenī ir sadrumstalota vairākos vispārējos ziņojumos. Šajos ziņojumos nav ietverta virzība uz stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu, un tajos arī nav sniegts visaptverošs rezultātu apskats saistībā ar ES pievienoto vērtību. Tomēr ceturtajā novērtējuma ziņojumā vērojams uzlabojums, jo tajā mēģināts izveidot saikni starp galvenajām finanšu programmām un pieejamo informāciju par darbības rezultātiem, kas attiecas uz stratēģiju “Eiropa 2020”.

Komisijas ģenerāldirektorātos darbības rezultātu mērķi ir izvirzīti vadības plānos saistībā ar uzdevumiem savās politikas jomās, un pēc tam ģenerāldirektorāti ziņo par šo mērķu izpildi savos gada darbības pārskatos. ERP pārbaudīja Komisijas ģenerāldirektorātu vadības plānus un gada darbības pārskatus un atklāja, ka tie sniedz atzinumu par ticamību tikai saistībā ar pareizības un iekšējās kontroles jautājumiem un nerisina darbības rezultātu jautājumus. Turklāt mērķi bija pārāk vispārīgi, lai būtu izmantojami pārvaldības nolūkiem, un atlasītie rādītāji ne vienmēr derēja darbības rezultātu mērīšanai.

ES tēriņu pievienotā vērtība ne vienmēr ir pierādīta

ERP 2013. gadā pieņemtie 19 īpašie ziņojumi aptver plašu lietderības revīzijas tematu loku, un tajos ir sniegts vērtējums par to, vai ES intervenci pārvaldīja saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem (saimnieciski, lietderīgi un efektīvi).

ERP izvērtēja atziņas, ko iespējams gūt no tās 2013. gada īpašajiem ziņojumiem un izmantot jaunu programmu un projektu (2014.–2020. gada plānošanas periodam) sagatavošanai, un konstatēja, ka

- o **ES pievienotā vērtība ne vienmēr ir bijusi nodrošināta**

Piemērs. Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds

Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds izmaksā kompensācijas strādājošajiem, kurus skar kolektīvā atlaišana. ERP konstatēja, ka trešdaļu finansējuma dalībvalstis jebkurā gadījumā būtu izmaksājušas. (Īpašais ziņojums Nr. 7/2013 "Vai Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds ir nodrošinājis ES pievienoto vērtību atlaisto darba ņēmēju reintegrācijā")

- o **vairākos gadījumos pastāvēja iespēja, ka atbalsts ir bijis lieks, jo saņēmēji būtu īstenojuši darbību arī bez ES finansējuma**

Piemērs. Riska dališanas finanšu mehānisms

Komisija nav pietiekami pierādījusi, ka ES atbalsts no riska dališanas finanšu mehānisma (finanšu instruments, ar kuru paredzēts uzlabot piekļuvi aizņēmuma finansējumam pētniecībai) ļauj veikt ieguldījumus virs līmeņa, kādu saņēmēji būtu atļāvušies, ja šā finansējuma nebūtu. (Īpašais ziņojums Nr. 2/2013 "Vai Komisija ir nodrošinājusi Septītās pētniecības pamatprogrammas efektīvu īstenošanu")

Lielākā daļa ERP ieteikumu ir īstenoti

ERP pārbaude par to, kā ir izpildīti tās lietderības revīzijas ieteikumi, ir viens no galvenajiem elementiem pārskatītā atbildības ķēdē un palīdz Komisijai veicināt ziņojumos formulēto ieteikumu efektīvu ieviešanu. ERP pārbaudīja, kā Komisija ir nodrošinājusi, ka tiek izpildīti ieteikumi no astoņiem īpašajiem ziņojumiem, kas pieņemti 2007.–2010. gadā, un secināja, ka 79 % ieteikumu bija pilnībā vai lielā mērā īstenoti.

Turpmāk tekstā uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Kad Finanšu regula tiks caurskatīta nākamo reizi, Komisijai ir jāracionalizē sistēma ziņošanai par darbības rezultātiem.
- Jānodrošina, lai novērtējuma ziņojumā tiktu iekļauts kopsavilkums, kurā apkopota visa pieejamā informācija par virzību uz "Eiropa 2020" mērķiem.
- Turpmāk jāattīsta darbības rezultātu pārvaldības un ziņošanas sistēma tā, lai tā ļautu Komisijai uzņemties atbildību par pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par ES budžeta devumu politikas mērķu sasniegšanā.

Ieņēmumu un tēriņu jomas tuvplānā

18

Ieņēmumi

149,5 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šī revīzija aptvēra ES ieņēmumus, no kuriem Savienība finansē savu budžetu. 2013. gada iemaksas, ko aprēķina, pamatojoties uz dalībvalstu NKI un uz valstu iekasētajiem PVN ieņēmumiem, attiecīgi deva 74 % un 10 % no ieņēmumiem. Muitas nodokļi par importu un cukura ražošanas nodevas, ko ES vārdā iekasē dalībvalstu iestādes, veido 10 % no ieņēmumiem, bet atlikušie 6 % ir pārējie ieņēmumi.

Skaidrojums par ES ieņēmumu revīziju

ES ieņēmumus, kuru pamatā ir NKI un PVN, aprēķina, pamatojoties uz makroekonomikas statistikas datiem un aplēsēm, ko sniedz dalībvalstis. ERP veiktā pakārtoto darījumu pareizības revīzija aptver to, kā Komisija šos datus apstrādā, nevis to, kā dalībvalstu iestādes tos ir ieguvušas. Tādējādi ERP revīzijas secinājums attiecas uz Komisijas kļūdu ietekmi uz ieņēmumu kopsummu.

Attiecībā uz muitas nodokļiem ERP pārbauda, kā Komisija ir apstrādājusi dalībvalstu iesniegtos nodokļu pārskatus un kādi ir atlasīto dalībvalstu kontroles mehānismi.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Nē

Aplēstais kļūdu īpatsvars:

0,0 % (2012. gadā: 0,0 %)

Pārbaudītās kontroles sistēmas:

Efektīvas

ERP vērš uzmanību uz jautājumu par **datiem, kas attiecas uz ēnu ekonomiku** un kas ir iekļauti dalībvalstu NKI iemaksas aprēķinā. Šie dati dalībvalstu starpā nav pietiekami saskaņoti.

Atrunas formulēšana ir veids, kādā apšaubāmus elementus dalībvalstu iesniegtajos NKI datos ir iespējams paturēt atvērtus korekcijām. Ir formulēta **vispārēja atruna par Grieķijas NKI datiem** attiecībā uz 2008. un 2009. gadu, jo tie joprojām balstās uz sākotnējām aplēsēm. Tā ir daļa no problēmas Grieķijas nacionālajos kontos.

Dalībvalstu muitas iestādes veic pārbaudes, lai pārlicinātos, ka importētāji ievēro tarifa un importa noteikumus. ERP secināja, ka apmeklētajās dalībvalstīs šo pārbažu kvalitāte būtiski atšķiras. Šo atšķirību dēļ importētāji var izvēlēties deklarēt preces dalībvalstī, kas nav importētāju izcelsmes valsts, lai samazinātu varbūtību, ka tiks pārbaudīti, un lai sarežģītu pienākošos nodokļu iekasēšanu. Viens no piemēriem, kad tā ir noticis, attiecas uz importētāju, kurš izkrāva Ķīnā ražotas tekstilpreces Hamburgā (Vācijā), pārveda tās uz Roterdamu (Nīderlandē), kur muitoja tās brīvai apgrozībai, bet pēc tam pārveda uz Poliju galīgajai pārdošanai.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jāsekmē saskaņošana dalībvalstu starpā attiecībā uz metodēm, ko tās izmanto, lai apkopotu datus par ēnu ekonomiku.
- Jāievieš izvērstas rīcības plāns ar skaidriem atskaites punktiem problēmu novēršanai Grieķijas nacionālo kontu apkopošanā un tā izpilde cieši jāuzrauga.
- Lai varētu labāk izsekot importētājiem, kuri rada minēto risku, dalībvalstu muitas dienestiem jāizstrādā obligātie pārbažu standarti.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES ieņēmumu revīziju ir atrodama 2013. gada pārskata par ES budžetu 2. nodaļā.

Lauksaimniecība: tirgus un tiešais atbalsts

45,0 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šajā tēriņu jomā ietilpst Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF), kas ir viens no diviem nozīmīgākajiem ES kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem. Šī politika ir vērsta uz lauksaimnieciskās ražošanas palielināšanu, pietiekami augsta dzīves līmeņa nodrošināšanu lauku iedzīvotājiem, tirgu stabilizēšanai un pārtikas piegāžu pieejamību par samērīgām cenām. Izdevumu pārvaldību daļa ar dalībvalstīm.

Ko mēs konstatējam

Lielāko daļu šīs jomas izdevumu aprēķina, pamatojoties uz lauksaimniecības zemes platību. Daudzās skaitļos izsakāmās kļūdas izraisa neprecizitātes saņēmēju iesniegtajās deklarācijās, starp tām visbiežāk sastopamā ir **pārāk lielas zemes platības deklarēšana** (sk. piemēru).

Piemērs. Pārāk lielas zemes deklarēšana – atbalsta pieprasīšana par neattiecināmu zemi

Vācijā, Īrijā, Grieķijā, Francijā, Polijā un Rumānijā* daži zemes gabali tika deklarēti kā **ilggadīgie zālāji**, un par tiem tika saņemts maksājums, lai gan patiesībā tos pilnībā vai daļēji klāja neattiecināma veģetācija (blīvas krūmu vai koku audzes). Šīs neattiecināmās platības būtu vajadzējis izslēgt no ES atbalsta. Grieķijā šī kļūda radās tāpēc, ka šādas platības bija klasificētas kā attiecināmi zālāji un attiecīgi reģistrētas zemes gabalu reģistrācijas sistēmā.

* Piezīme par piemēros minētajām dalībvalstīm. Atlases pieejas dēļ ERP katru gadu nerevidē darījumus katrā dalībvalstī, saņēmējvalstī un/vai reģionā. Šie kļūdu piemēri ir doti, lai norādītu uz visbiežāk sastopamo kļūdu veidiem. Tie nav izmantojami kā pamats secinājumiem par atsevišķām dalībvalstīm, saņēmējvalstīm un/vai reģioniem.

ES atbalsta saņēmējiem no visām ELGF tiešā atbalsta shēmām tiesību aktos ir noteikts ievērot **savstarpējās atbilstības prasības**. Šīs prasības saistītas ar vides aizsardzību, sabiedrības veselību, dzīvnieku un augu veselību, dzīvnieku labturību un lauksaimniecības zemes uzturēšanu labā lauksaimniecības un vides stāvoklī. Ja lauksaimnieki šīs prasības neievēro, tad atbalstu samazina. Veicot pārbaudes, ERP konstatēja pārkāpumus 25 % darījumu, uz kuriem attiecās savstarpējās atbilstības prasības.

Par daudziem kļūdainajiem darījumiem **dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija**, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu. Ja šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai pirms izdevumu deklarēšanas Komisijai, aplēstais kļūdu īpatsvars šajā jomā būtu bijis 2,5 %.

ERP pārbaudīja **integrētās administrācijas un kontroles sistēmas (IAKS)** četrās dalībvalstīs (Vācijā, Īrijā, Francijā un Itālijā) un atklāja:

- nepilnības administratīvajās un kontroles procedūrās, tostarp datubāzu kvalitātē trijās dalībvalstīs (Īrija, Francija un Itālija);
- trūkumus pārbaužu uz vietas kvalitātē divās dalībvalstīs (Vācija un Itālija) un
- nepilnības procedūrās, ar kurām nodrošina nepareizo maksājumu atgūšanu, divās dalībvalstīs (Īrija un Itālija).

Neraugoties uz revīzijā atklātajām nepilnībām, IAKS kopumā dod nozīmīgu ieguldījumu, novēršot kļūdas izdevumos, kurus sistēma aptver.

Dalībvalstīs, kuras pievienojās 2004. gadā vai vēlāk, ES atbalsts ir pieejams **augļu un dārzeņu ražotāju grupām**. Lai ražotāju grupa tiktu par tādu atzīta, tai jāatbilst nosacījumiem par tās biedru – ražotāju – skaitu un relatīvo lielumu. ERP konstatēja, ka deviņas no 40 revidētajām ražotāju grupām Polijā šiem nosacījumiem neatbilda. Savā 2013. gada darbības pārskatā Komisija ziņoja, ka ir formulējusi atrunu par 25 % šā pasākuma kopējo izdevumu, kas pakļauti riskam Polijā.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Komisijai un dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai pilnībā izmantotu IAKS potenciālu, piemēram, nodrošinot lauksaimniecības zemes gabalu attiecināmības un lieluma pareizu novērtēšanu un reģistrēšanu.
- Komisijai jāuzrauga koriģējošie pasākumi saistībā ar ražotāju grupu ES atbalsta nepilnībām Polijā.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES tirgus un lauksaimniecības tiešā atbalsta izdevumu revīziju ir atrodama 2013. gada pārskata par ES budžetu 3. nodaļā.

Lauku attīstība, vide, zivsaimniecība un veselība 15,6 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šajā tēriņu jomā ietilpst lauku attīstība, vide un klimata politika, jūrlietas un zivsaimniecība, kā arī veselība un patērētāju aizsardzība.

Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) ir paredzēti 88 % maksājumu šajā jomā. Izdevumu pārvaldību daļa ar dalībvalstīm. No ELFLA līdzfinansē lauku attīstības izdevumus, piešķirot līdzekļus dalībvalstu lauku attīstības programmām. Izdevumi ir sadalīti gan ar platību saistītiem pasākumiem (agrovīdes maksājumi un kompensācijas maksājumi lauksaimniekiem apgabalos, kuros ir nelabvēlīgi apstākļi), gan ar platību nesaistītiem pasākumiem (lauku saimniecību modernizācija un pamatpakalpojumu izveide tautsaimniecībai un lauku iedzīvotājiem).

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Jā

Aplēstais kļūdu īpatsvars:

6,7 % (2012. gadā: 7,9 %)

Pārbaudītās kontroles sistēmas:

Daļēji efektīvas

Lielāko daļu kļūdu izraisīja **attiecināmības prasību neievērošana**, it īpaši attiecībā uz agrovīdes saistībām (sk. piemēru), īpašām prasībām ieguldījumu projektiem un iepirkuma noteikumiem.

Piemērs. Agrovīdes saistību neievērošana

Kādam lauksaimniekam Sardīnijā (Itālija) izmaksāja kompensāciju par **videi kaitīgu augu aizsardzības līdzekļu neizmantošanu artišokiem**. Apmeklējumā uz vietas ERP konstatēja, ka revidētājā periodā konkrētais saņēmējs šādus līdzekļus bija izmantojis 12 reizes. Tāpēc šis maksājums ir neattiecināms.

Līdzīgi agrovīdes saistību neievērošanas gadījumi tika atklāti arī Pjemontā (Itālijā), Ungārijā, Nīderlandē, Polijā un Rumānijā.

Par daudziem kļūdainajiem darījumiem **dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija**, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu. Ja šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai pirms izdevumu deklarēšanas Komisijai, aplēstais kļūdu īpatsvars šajā jomā būtu bijis 2,0 %.

Pārbaudot lauku attīstības **kontroles sistēmas**, ERP atklāja:

- nepilnības **attiecināmības nosacījumu pārbaudēs**, piemēram, nebija atklāts neattiecināms PVN vai dubulta finansējuma risks (izņemot Poliju, septiņās no astoņām pārbaudītajām dalībvalstīm – Vācijā, Spānijā, Itālijā, Latvijā, Maltā, Rumānijā un Slovēnijā);
- nepietiekami novērtētu **izmaksu pamatotību** (visās četrās pārbaudītajās dalībvalstīs – Itālijā, Latvijā, Polijā un Rumānijā);
- nepilnības **savstarpējās atbilstības pārbaūžu** plānošanā un īstenošanā (visās četrās pārbaudītajās dalībvalstīs – Čehijas Republikā, Spānijā, Itālijā un Maltā). Savstarpējā atbilstība nosaka, ka saņēmēji atbilst īpašiem nosacījumiem, lai būtu attiecināmi finansējuma saņemšanai, proti, vides vai sociāliem standartiem;
- nepilnības **iepirkuma noteikumu pārbaudēs** (visās trijās pārbaudītajās dalībvalstīs – Itālijā, Latvijā un Polijā; sk. piemēru).

Piemērs. Dalībvalstis nepietiekami pārbauda iepirkuma noteikumus

Latvijā maksājumu aģentūra saņēma 2 miljonus EUR ELFLA atbalsta, lai finansētu **ar tās IT sistēmu saistītu ārpakalpojumu**, par kuru līgums bija jāslēdz saskaņā ar publiskā iepirkuma noteikumiem. Līgumā, kas bija piešķirts par IT sistēmas izstrādi un tās turpmāku uzturēšanu, ERP atklāja vairākas nopietnas kļūdas. Piemēram, maksājumu aģentūra bija piemērojusi sarunu procedūru, nevis atklātu vai slēgtu procedūru, kā prasīts tiesību aktos. Tā kā obligātās procedūras nebija ievērotas, izdevumi nebija attiecināmi ES finansējuma saņemšanai.

Ko mēs iesakām

ERP ir izstrādājusi turpmāk uzskaitītos ieteikumus lauku attīstības jomai.

- Dalībvalstīm ir jāuzlabo savas esošās administratīvās pārbaudes, izmantojot visu būtisko informāciju, kas pieejama maksājumu aģentūrām. Tas var palīdzēt atklāt un novērst lielāko daļu kļūdu.
- Dalībvalstīm ir jānodrošina, lai rīcības plānos par to, kā samazināt augsto aplēsto kļūdu īpatsvaru lauku attīstībā, būtu iekļauti visi reģioni un visi pasākumi, it īpaši ieguldījumu pasākumi, un jāņem vērā Komisijas un ERP revīzijas konstatējumi.

Reģionālā politika, enerģētika un transports 45,5 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šī revīzija attiecas uz reģionālo politiku (96 % no šīs tēriņu jomas maksājumiem), kuru finansē galvenokārt no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un no Kohēzijas fonda (KF). Reģionālās politikas mērķis ir stiprināt ekonomisko un sociālo kohēziju Eiropas Savienībā, samazinot atšķirības dažādu reģionu attīstības līmenī. Šīs politikas izdevumu pārvaldība ir dalīta ar dalībvalstīm, un projektus līdzfinansē saskaņā ar apstiprinātām izdevumu programmām.

Enerģētikai un transportam ir atvēlēti atlikušie 4 % no revidētās tēriņu jomas. Enerģētikas un transporta politikas mērķis ir nodrošināt Eiropas iedzīvotājus un uzņēmumus ar drošām, ilgtspējīgām un konkurētspējīgām enerģētikas un transporta sistēmām un pakalpojumiem. Šos izdevumus tieši pārvalda Komisija.

Ko mēs konstatējam

ERP konstatēja **nopietnas kļūdas publiskajā iepirkumā**, tās veido 39 % no aplēstā kļūdu īpatsvara. Kopējā aplēstā līgumvērtība pārbaudītajās 122 publiskā iepirkuma procedūrās bija 4,2 miljardi EUR.

Piemērs. Nepamatota tieša piešķiršana

Līgumus par papildu būvdarbiem **lidostas pasažieru terminālā** Vācijā tieši piešķīra sākotnējam līgumslēdzējam. Šie papildu būvdarbi bija jāveic projekta sagatavošanas, plānošanas un īstenošanas nepilnību, nevis neparedzētu apstākļu dēļ. Šādos gadījumos tieša līgumu piešķiršana nav likumīga, un par papildu būvdarbiem bija jāizsludina konkurss.

Līdzīgi nepamatotas tiešas piešķiršanas gadījumi tika konstatēti citos projektos Beļģijā, Čehijas Republikā, citur Vācijā, Spānijā, Itālijā un Zviedrijā.

ERP revidenti pārbaudīja arī to, vai ir ievēroti ES **valsts atbalsta noteikumi**. Nelikumīgs valsts atbalsts rada negodīgas priekšrocības saņēmējstruktūrām un tādējādi izkropļo iekšējo tirgu. Valsts atbalsta kļūdas veido 17 % no aplēstā kļūdu īpatsvara šajā jomā (sk. piemēru).

Piemērs. Valsts atbalsts ienesīgam projektam

Atbalstu piešķīra mazam vai vidējam uzņēmumam (MVU) Slovēnijā **pētniecības un attīstības darbībām autobūves nozarē**. Taču šis MVU pilnībā piederēja lieliem uzņēmumiem un veica savas pētniecības darbības pēc to ekskluzīva pasūtījuma. Tā kā noteikumi publiskā finansējuma saņemšanai lieliem uzņēmumiem ir stingrāki, šim uzņēmumam nebija tiesību saņemt visu finansējumu.

Līdzīgus gadījumus konstatēja Bulgārijā un Ungārijā.

Par daudziem kļūdainajiem darījumiem **dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija**, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu. Ja šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai pirms izdevumu deklarēšanas Komisijai, aplēstais kļūdu īpatsvars šajā jomā būtu bijis 3,9 %.

ERP revidenti arī secināja, ka **finansēšanas vadības instrumentiem** izmaksu līmenis galasaņēmējiem 2013. gadā joprojām bija zems. Šie fondi sniedz atbalstu uzņēmumiem vai pilsētvides projektiem ar kapitāla ieguldījumu, aizdevumu vai garantiju palīdzību. Fondi saņem iemaksu, tiklīdz ir izveidota to juridiskā struktūra, un pēc tam šos līdzekļus izlieto projektu atbalstam. 25 dalībvalstīs kopumā ir izveidoti 940 finansēšanas vadības instrumenti, kuru kopējā dotācija ir aptuveni 12,6 miljardi EUR.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jāprasa, lai dalībvalstis pārvaldības deklarācijās skaidri apstiprinātu, cik efektīvas ir pirmā līmeņa pārbaudes, ko veic vadošās un sertifikācijas iestādes.
- Jāveic Finanšu regulā prasītā padziļinātā novērtēšana, lai risinātu pastāvīgo problēmu ar pirmā līmeņa pārbaudēm, ko dalībvalstu iestādes veica 2007.–2013. gada plānošanas periodā.
- Jāanalizē iemesli, kāpēc tik daudzos gadījumos tiek pārkāpti ES valsts atbalsta noteikumi.
- Jāsamazina pastāvīgi novēlotās ES līdzekļu izmaksas no finansēšanas vadības instrumentiem.

Nodarbinātība un sociālās lietas

16,2 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šī revīzija attiecas uz *nodarbinātības un sociālo lietu* tēriņu jomu, kas ir daļa no ES kohēzijas politikas. Šīs jomas izdevumu galvenie mērķi ir mazināt bezdarbu, attīstīt cilvēkresursus un veicināt iekļaušanos darba tirgū. Eiropas Sociālais fonds (ESF) ir nodarbinātības un sociālās politikas galvenais īstenošanas rīks, kas aptver 98 % šīs tēriņu jomas maksājumu 2013. gadā. ESF finansē ieguldījumus cilvēkkapitālā, īstenojot apmācību un citus nodarbinātības pasākumus. Izdevumu pārvaldību daļa ar dalībvalstīm.

Ko mēs konstatējam

Lielākā daļa atklāto kļūdu – 93 % no aplēstā kļūdu īpatsvara – saistītas ar atmaksājumiem par **neattiecināmām izmaksām, neattiecināmiem projektiem, saņēmējiem vai dalībniekiem** (sk. piemēru). Atlikums ietver publiskā iepirkuma kļūdas.

Piemērs. Deklarētas pārāk lielas personāla izmaksas

Saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem pieskaitāmās izmaksas projektiem, ko finansē ar ES naudu, jāpiešķir proporcionāli un saskaņā ar godīgām un objektīvām metodēm. Kādā **privātskolā** Portugālē visu skolas direktora algu maksāja no ES projekta naudas, lai gan viņš pildīja arī citus pienākumus. Turklāt maksimālais algu līdzfinansējums nebija ievērots.

Līdzīgi gadījumi tika konstatēti arī projektos Vācijā, Spānijā, Itālijā, Polijā un Apvienotajā Karalistē.

Par daudziem kļūdainajiem darījumiem **dalībvalstu iestādēm bija pieejama pietiekama informācija**, lai pirms atmaksājumu pieprasīšanas Komisijai šīs kļūdas atklātu un izlabotu. Ja šī informācija būtu izmantota kļūdu labošanai pirms izdevumu deklarēšanas Komisijai, aplēstais kļūdu īpatsvars šajā jomā būtu bijis 1,8 %.

Sekojoš ERP ieteikumam un ar mērķi samazināt kļūdu iespējamību un projektu iniciatoru administratīvo slogu, 2009. gadā sāka plašāk pielietot **vienreizējus maksājumus un vienotas likmes maksājumus**, nevis atlīdzināja "reālās izmaksas". Savā 2013. gada revīzijā ERP neatklāja nevienu skaitļos izsakāmu kļūdu saistībā ar konkrēto vienreizējo maksājumu un vienotas likmes maksājumu izmantojumu. Tas norāda, ka projektos, kuru izmaksas deklarē, izmantojot šādas maksājumu iespējas, **kļūdu iespēja samazinās**.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jānodrošina dalībvalstis pastiprināt pārbaudes, kas attiecas uz publiskā iepirkuma noteikumiem, ar projektu nesaistītām izmaksām un projektiem bez ES pievienotās vērtības.
- Jānodrošina, lai dalībvalstis atrisina jautājumu par personāla izmaksu noteikšanu pēc augstākām likmēm ES finansētiem projektiem salīdzinājumā ar projektiem, ko finansē no valsts līdzekļiem.
- Jāpanāk, lai dalībvalstis ņem vērā visas vienkāršošanas iespējas, kas paredzētas Eiropas struktūrfondu un ieguldījumu fondu regulās 2014.–2020. gadam.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES nodarbinātības un sociālo lietu jomas izdevumu revīziju ir atrodama 2013. gada pārskata par ES budžetu 6. nodaļā.

Ārējās attiecības, atbalsts un paplašināšanās 6,0 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Šajā tēriņu jomā ir ietverti ārējo attiecību, attīstības un humānās palīdzības izdevumi, kā arī pasākumi, kas paredzēti ES kandidātvalstīm un pievienošanās sarunvalstīm. Attīstības projektus īsteno vairāk nekā 150 valstīs, un īstenotājorganizācijas ir ļoti atšķirīgas gan lieluma, gan pieredzes ziņā. Lai projekti varētu saņemt ES atbalstu, tiem ir jāatbilst nosacījumiem, kas definēti īpašos finansēšanas nolīgumos un citos noteikumos, kuri aptver, piemēram, konkursa un līguma piešķiršanas procedūras. Izdevumus tieši īsteno Komisijas ģenerāldirektorāti vai nu centrālajos dienestos Briselē vai ES delegācijās saņēmējvalstīs, vai arī kopā ar starptautiskām organizācijām.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Jā

Aplēstais kļūdu īpatsvars:

2,6 % (2012. gadā: 3,3 %)

Pārbaudītās kontroles sistēmas:

Daļēji efektīvas

Lielākā daļa kļūdu izpaužas kā neattiecināmi izdevumi galasaņēmēju līmenī, piemēram, ārpus attiecināmības perioda radušies izdevumi, neattiecināmu izdevumu (piemēram, PVN, personāla izmaksu, nepamatoti lielu pieskaitāmo izmaksu) ieskaitīšana projekta izmaksu deklarācijās un izdevumi bez pienācīgiem apliecinājumiem dokumentiem.

Piemērs. Izdevumi, kas vēl nebija radušies

Komisija parakstīja 9,5 miljonu EUR iemaksu Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmā, **lai paātrinātu sociālo attīstību Moldovā**. 2013. gadā Komisija pieņēma līgumus atmaksāšanai 1,8 miljonu EUR vērtībā, lai gan tiem pakārtotie izdevumi nebija radušies.

Komisija apstiprināja pirmsiestāšanās izdevumus 150 miljonu EUR vērtībā bez apliecinājumiem dokumentiem par to, ka izdevumi ir radušies un ka tie ir attiecināmi. Apstiprinātās summas bija balstītas uz Komisijas pašas aplēsēm, nevis uz notikušām, samaksātām un pieņemtām izmaksām, ko pierāda apliecinājoši dokumenti. Pēc tam, kad ERP atklāja šo **sistēmisko kļūdu**, Komisija attiecīgajiem darījumiem veica grāmatvedības korekcijas.

EuropeAid – Komisijas ģenerāldirektorāts – pārvalda lielāko daļu ES budžeta ārējo darbību izdevumiem. Pārbaudītās *EuropeAid* sistēmas ir novērtētas kā daļēji efektīvas. 2013. gada maijā *EuropeAid* pieņēma rīcības plānu galveno konstatēto nepilnību novēršanai.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jānodrošina, lai norādījumos darbiniekiem tiktu precizēts, ka summas noskaidrojamas jeb dzēšamas tikai uz radušos izdevumu pamata, nevis uz pašu izdarītu aplēšu pamata. Komisija jau ir piekritusi attiecīgi grozīt savu noskaidrošanas procedūru.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto no ES budžeta segto ES ārējo attiecību, atbalsta un paplašināšanās jomas izdevumu revīziju ir atrodama 2013. gada pārskata par ES budžetu 7. nodaļā.

Pētniecība un citu iekšējo nozaru politika

10,4 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Galvenais šīs tēriņu jomas komponents ir pētniecības un inovāciju projekti ar 7,7 miljardiem EUR maksājumu 2013. gadā. Citu iekšējo nozaru politika aptver izdevumus daudziem politikas mērķiem, tostarp izglītībai un kultūrai, drošībai, migrācijai un pasākumiem finanšu krīzes seku pārvarēšanai. Lielāko daļu izdevumu tieši pārvalda Komisija.

Ko mēs konstatējam

Būtisks kļūdu līmenis?

Jā

Aplēstais kļūdu īpatsvars:

4,6 % (2012. gadā: 3,9 %)

Pārbaudītās kontroles sistēmas:

Daļēji efektīvas

Lielākajai daļai maksājumu šajā tēriņu jomā Komisija atlīdzina izmaksas, ko finansējuma saņēmēji deklarējuši projekta izmaksu deklarācijās. Kļūdas rodas, kad saņēmēji deklarē neattiecināmas izmaksas, ko kontroles sistēmas neatklāj, pirms Komisija tās atmaksā. 35 % no aplēstajām kļūdām izraisīja **nepareizi aprēķinātas vai neattiecināmas personāla izmaksas**. Tās ietver budžetā paredzēto, nevis faktisko personāla izmaksu deklarēšanu, kā arī projektam nepatērēta laika apmaksāšanu.

Papildus tam, ka nebija ievēroti izdevumu noteikumi, neattiecināmu izmaksu atlīdzināšana arī kavē politikas mērķu sekmīgu īstenošanu un tādējādi mazina ES atbalsta radīto pievienoto vērtību (sk. piemēru).

Piemērs. Neattiecināmi izdevumi mazina ES pievienoto vērtību

ES sniedz finansējumu, lai atbalstītu lietderīgus un efektīvus kontroles mehānismus uz ES ārējām robežām. Spānijā ERP pārbaudīja projektu par **četrus helikopteru iegādi**. Tos bija paredzēts izmantot ES ārējo robežu uzraudzībai un kontrolei 75 % no to ekspluatācijas laika. Tomēr ERP konstatēja, ka šim nolūkam helikopteri bija izmantoti tikai 25 % no to ekspluatācijas laika. Tas nozīmē, ka ES būtu bijis jāmaksā tikai 25 % no helikopteru izmaksām, nevis 75 %, kā bija noticis šajā gadījumā.

Kā daļu no pētniecības izdevumu kontroles sistēmām, **Komisija** pirms maksājumu veikšanas **pārbauda** finansēto projektu progresa ziņojumus. ERP secināja, ka Komisija savas procedūras ne vienmēr piemēro vienādi, un tas var samazināt programmu lietderību un palielināt administratīvo slodzi saņēmējiem.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Saņēmējiem un iestādēm dalībvalstīs jāsaņem savlaicīgi, saskanīgi un skaidri norādījumi par attiecināmības noteikumiem un kontroles kārtību attiecībā uz jaunajām 2014.–2020. gada pētniecības (“Apvārsnis 2020”) un citu iekšējo nozaru politikas programmām.
- Kontroles pasākumi vairāk jābalsta uz riska novērtējumu, koncentrējot pārbaudes uz saņēmējiem, kuri rada lielu risku (piemēram, uz struktūrām, kam trūkst pieredzes darbā ar Eiropas finansējumu), un samazinot pārbažu slogu saņēmējiem, kuri rada mazāku risku.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto ES pētniecības un citu iekšējo nozaru politikas jomas izdevumu revīziju ir atrodama 2013. gada pārskata par ES budžetu 8. nodaļā.

Administratīvie un līdzīgi izdevumi 10,6 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Administratīvie un līdzīgi izdevumi aptver ES iestāžu un pārējo struktūru izdevumus. Šīs iestādes un struktūras ir: Komisija, Parlaments, Eiropas Ārējās darbības dienests, Eiropadome un Padome, Tiesa, Revīzijas palāta, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Reģionu komiteja, Ombuds un Datu aizsardzības uzraudzītājs.

Izdevumi cilvēkresursiem (algas, pabalsti un pensijas) šajā tēriņu jomā veido 60 %. Atlikusī daļa ir izdevumi par ēkām, aprīkojumu, enerģiju, komunikācijām un informācijas tehnoloģijām.

Informāciju par Eiropas Savienības aģentūru un citu decentralizēto struktūru revīziju rezultātiem ERP sniedz īpašajos gada ziņojumos, kurus publicē atsevišķi kopā ar rezultātu kopsavilkumu.

Ko mēs konstatējam

Palāta pārbaudīja lielāko daļu kontroles sistēmu un nopietnas nepilnības tajās neatklāja. Tomēr ERP norāda uz atkārtotām kļūdām algu un pabalstu maksājumos, ko pieļauj Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests, kā arī uz nepilnībām ES delegāciju iepirkuma procedūrās (delegācijas atrodas Eiropas Ārējās darbības dienesta pakļautībā).

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi.

- Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam turpmāk jāstrādā, lai atjauninātu personāla reģistrus, kas ietekmē algu un pabalstu maksājumus.
- Eiropas Ārējās darbības dienestam jāsniedz atbalsts un norādes ES delegācijām attiecībā uz iepirkuma procedūrām.

Eiropas attīstības fondi (EAF)

2,6 miljardi EUR

Ko mēs revidējam

Ar EAF tiek sniegta Eiropas Savienības palīdzība attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna reģiona (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). Tēriņu mērķis ir mazināt un ar laiku izskaust nabadzību un sekmēt ĀKK valstu un aizjūras zemju un teritoriju ilgtspējīgu attīstību un integrāciju pasaules ekonomikā.

Eiropas attīstības fondus finansē dalībvalstis, tos reglamentē īpašas finanšu regulas un Eiropas Komisija tos pārvalda ārpus ES budžeta. Arējo atbalstu, ko finansē no EAF, īsteno liela riska apstākļos, īpaši tāpēc, ka pasākumi ir ģeogrāfiski izklaidēti un partnervalstu institucionālā un administratīvā spēja ir vāja. Ko mēs konstatējam

EAF pārskatu ticamība

2013. gada pārskati patiesi atspoguļo EAF finanšu stāvokli, to darbības rezultātus, naudaš plūsmas un neto aktīvu pārmaiņas.

Vai EAF ieņēmumos ir būtisks kļūdu līmenis?

Nē

Vai EAF saistībās ir būtisks kļūdu līmenis?

Nē

Vai EAF maksājumos ir būtisks kļūdu līmenis?

Jā

Aplēstais kļūdu īpatsvars:

3,4 %
(2012. gadā: 3,0 %)

Pārbaudītās kontroles sistēmas:

Daļēji efektīvas

Iepirkuma noteikumu neievērošana veidoja aptuveni pusi aplēstā kļūdu īpatsvara (sk. piemēru). Cits nozīmīgs kļūdu avots ir tas, ka izdevumu pamatošanai trūkst apliecinošo dokumentu.

Piemērs. Saņēmējs nav ievērojis iepirkuma noteikumus

ERP pārbaudīja konkursu par **IT aprīkojuma iepirkumu biznesa informācijas centrā**; iepirkumu finansēja no mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu atbalsta programmas. Revīzijā atklājās, ka līgums nebija piešķirts lētākajam piedāvājumam, lai gan zemāka cena bija līguma piešķiršanas kritērijs. Revidents, kurš pārstāvēja Komisijas dienestus, kas veica šīs programmas finanšu revīziju, šo kļūdu nebija atklājis.

EAF izmanto arī **budžeta atbalsta** sniegšanai, t. i., tiešo maksājumu veikšanai attiecīgās jaunattīstības valsts budžetā, ja tiek izpildīti konkrēti nosacījumi. ERP atklāja kļūdas budžeta atbalsta darījumos, kur atbilstība noteikumiem bija nepareizi novērtēta un kur budžeta atbalsts vietējā valūtā bija konvertēts, izmantojot nepareizu maiņas kursu.

Komisijas ģenerāldirektorāts *EuropeAid* pārvalda lielāko daļu ES budžetā paredzēto ārējo izdevumu un gandrīz visus EAF izdevumus. Pārbaudītās *EuropeAid* sistēmas ir novērtētas kā daļēji efektīvas. Taču 2013. gada maijā *EuropeAid* pieņēma rīcības plānu galveno konstatēto nepilnību novēršanai.

Ko mēs iesakām

Turpmāk tekstā ir uzskaitīti ERP ieteikumi Komisijai.

- Jāatgūst priekšfinansējuma radītie procenti.
- Jāpārskata tas, kā skaitļos izsaka ieguvumus no īstenotajiem kontroles mehānismiem.
- Jāziņo par to, kā tiek īstenots rīcības plāns kontroles sistēmas nepilnību novēršanai.

Vai vēlaties uzzināt vairāk? Izsmeljoša informācija par ERP veikto Eiropas attīstības fondu revīziju atrodama 2013. gada pārskatā par darbībām, ko finansē no astotā, devītā un desmitā Eiropas attīstības fonda (EAF).

Revīzijas pieeja īsumā

ERP ticamības deklarācijas atzinumi balstās uz objektīviem pierādījumiem, kas iegūti revīzijas pārbaudēs saskaņā ar starptautiskajiem revīzijas standartiem. Turpmāk aprakstīts, kā tas notiek.

Pārskatu ticamība

Vai ES pārskatos ir sniegta pilnīga un precīza informācija?

ES budžets ir sarežģīts. Komisijas ģenerāldirektorāti katru gadu veic simtiem tūkstošu grāmatojumu, kuros ir iekļauta informācija no daudziem un dažādiem avotiem (tostarp dalībvalstīm). ERP pārbauda, vai grāmatvedības procesi darbojas pienācīgi un vai to izmantošanas rezultātā iegūtie grāmatvedības dati ir pilnīgi, pareizi iegrāmatoti un pienācīgi izklāstīti.

- **Vērtē grāmatvedības sistēmu**, lai pārlicinātos, vai tā nodrošina labu pamatu ticamu datu iegūšanai (pilnīgi un precīzi dati).
- **Pārbauda galvenās grāmatvedības procedūras**, lai pārlicinātos par to pareizu darbību.
- Veic **grāmatvedības datu analītiskās pārbaudes**, lai pārlicinātos, ka dati ir sniegti konsekventi un ir pamatoti.
- **Tieši pārbauda grāmatojumu izlasi**, lai pārlicinātos, vai pakārtotais darījums reāli pastāv un ir precīzi iegrāmatots.
- **Pārbauda finanšu pārskatus**, lai pārlicinātos, vai tie patiesi atspoguļo finanšu stāvokli.

Darījumu pareizība

Vai ES pārskatiem pakārtotajos ES ieņēmumu un maksājumu par izdevumiem¹¹ darījumos ir ievēroti tiem piemērojamie noteikumi?

No ES budžeta veic miljoniem maksājumu saņēmējiem gan ES, gan ārpus tās. Lielāko daļu šo izdevumu pārvalda dalībvalstis. Lai iegūtu vajadzīgos pierādījumus, ERP tieši pārbauda ieņēmumus un maksājumus par izdevumiem un novērtē sistēmas, ar kuru starpniecību tos pārvalda un pārbauda.

- Izmantojot statistikas metodes, no ES budžeta **iegūst darījumu izlases**, uz kuru pamata ERP revidenti veic izvērstas pārbaudes.
- **Atlasītos darījumus revidē sīkāk**, parasti uz vietas pie galasaņēmējiem (tas var būt lauksaimnieks, pētniecības institūts, uzņēmums, kas izpilda publiski iepirktus būvdarbus vai pakalpojumus), lai iegūtu tiešus pierādījumus, ka pakārtotais notikums reāli eksistē, ka tas ir pienācīgi iegrāmatots un atbilst noteikumiem, saskaņā ar kuriem veikti attiecīgie maksājumi.
- **Kļūdas analizē un klasificē** kā skaitļos izsakāmas vai skaitļos neizsakāmas.
- **Kļūdu ietekmi aprēķina**, ekstrapolējot skaitļos izsakāmās kļūdas kā iespējamāko kļūdu īpatsvaru (aplēstais kļūdu īpatsvars).
- **Aplēsto kļūdu īpatsvaru** salīdzina ar 2 % būtiskuma robežu, un tas nosaka ERP atzinumu.
- **Novērtē vairākas kontroles sistēmas**, lai noteiktu, cik efektīvi šīs sistēmas nodrošina darījumu likumību un pareizību.
- Ņem vērā **citu svarīgu informāciju**, piemēram, gada darbības pārskatus un citu ārējo revidentu ziņojumus.
- Lai nodrošinātu, ka fakti ir pareizi, **visus konstatējumus apspriež** ar valstu iestādēm un Komisiju.
- **ERP pieņem atzinumus**, pamatojoties uz paveikto darbu un iegūtajiem rezultātiem.

1 Maksājumi par izdevumiem: starpposma maksājumi, galīgie maksājumi un avansu dzēšana.

Eiropas Revīzijas palāta un tās darbs

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir neatkarīga Eiropas Savienības **revīzijas iestāde**. ERP atrodas Luksemburgā, un tajā strādā aptuveni 900 revidentu un administratīvo darbinieku no visām ES dalībvalstīm. Kopš dibināšanas 1977. gadā tā ir pievērsusi īpašu uzmanību ES finanšu pārvaldības nozīmīgumam un sekmējusi tās uzlabošanu.

ERP revīzijas ziņojumi un atzinumi ir svarīgs posms **ES pārskatatbildības ķēdē**. Palātas sagatavotos dokumentus izmanto – īpaši saistībā ar ikgadējo budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru –, lai prasītu atbildību no tiem, kuru pienākums ir pārvaldīt ES budžetu. Pārsvārā tā ir Komisija, bet tas attiecas arī uz citām ES iestādēm un struktūrām. Arī dalībvalstīm ir svarīga loma dalītajā pārvaldībā.

Mūsu galvenie pienākumi ir:

- **finanšu un atbilstības revīzijas**, galvenokārt ticamības deklarācijas veidā;
- **lietderības revīzijas** par tēmām, kas izraudzītas, lai maksimāli vairotu Palātas darba ietekmi, un
- **atzinumi** par regulām, kas saistītas ar budžeta pārvaldību un citiem svarīgiem jautājumiem.

Palāta cenšas pārvaldīt savā rīcībā esošos **resursus** tā, lai nodrošinātu pienācīgu līdzsvaru starp dažādām darbībām, panāktu noturīgus rezultātus un pienācīgi aptvertu dažādās ES budžeta jomas.

Palātas sagatavotie dokumenti

Palāta sagatavo:

- o **gada pārskatus** par ES vispārējo budžetu un par Eiropas attīstības fondiem. Gada pārskatus galvenokārt veido ticamības deklarācijas atzinumi un rezultāti, un tos publicē katru gadu novembrī;
- o **īpašos gada ziņojumus**, kuros izklāstīti ERP finanšu revīzijas atzinumi par katru no Eiropas Savienības dažādajām aģentūrām un struktūrām. 2014. gadā tiks publicēti 53 īpašie gada ziņojumi;
- o **īpašos ziņojumus** par atlasītām revīzijas tēmām, kurus publicē visu gadu. Tie ir galvenokārt lietderības revīziju rezultāti. 2014. gadā tiks publicēti apmēram 25 īpašie ziņojumi;
- o **atzinumus**, kurus izmanto Eiropas Parlaments un Padome, kad apstiprina tiesību aktus un citus lēmumus, kas būtiski ietekmē finanšu pārvaldību. 2014. gadā tiks publicēti 6 atzinumi;
- o **vispārējus stāvokļa apskatus** par atlasītām ES politikas jomām; tajos analizē plašākas problēmas un ilgtermiņa tendences. 2014. gadā tiks publicēti 2 vispārēja stāvokļa apskati;
- o **gada darbības pārskatu**, kurā sniegta informācija un ieskats par Palātas darbībām attiecīgajā gadā.

Palātas darbs uzlabo informētību par ES finanšu pārvaldību un palielina tās pārredzamību, jo tiek sniegta pārlicība par ES finanšu pārvaldības stāvokli un formulēti ieteikumi turpmākiem uzlabojumiem. Palāta to dara **Eiropas Savienības iedzīvotāju interesēs**.

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no
jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi

- Ar Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentu starpniecību
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

Eiropas Revīzijas palāta ir neatkarīga ES ārējās revīzijas iestāde – ES finanšu sargātāja

Savos gada pārskatos par ES budžetu un Eiropas attīstības fondiem ERP sniedz atzinumu jeb ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un tiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Šis publikācijas mērķis ir sniegt galveno konstatējumu un secinājumu kopsavilkumu. Pilns gada pārskatu teksts ir pieejams ERP tīmekļa vietnē un ir publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs

